

Motion till riksdagen 2009/10:So586

av **Per Lodenius (c)**

Dold tobaksförsäljning

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att regler om dold tobaksförsäljning bör införas.

Motivering

Förbättrad folkhälsa är – som framhållits i propositionen (2007/08:110) En förnyad folkhälsopolitik – en förutsättning för en hållbar tillväxt. Tillsammans med miljöpolitiken är således folkhälsopolitiken en central del i arbetet för en hållbar utveckling. Riksdagen har vid två tillfällen under 2000-talet beslutat om mål för folkhälsopolitiken.

Ett av de mest effektiva sätten att förbättra hälsan är att kraftfullt motverka tobaksbruket. Sverige har anslutit sig till Världshälsoorganisationens konvention för tobaks kontroll och följaktligen åtagit sig att minska konsumtionen av tobak. Helt följdriktigt är också minskat tobaksbruk ett av de mål för folkhälsan som riksdagen beslutat om.

Ett av etappmålen inom området minskat tobaksbruk tar sikte på en halvering till år 2014 av antalet ungdomar under 18 år som börjar röka eller snusa. Tiden börjar nu bli kort – målet skall vara uppnått till slutet av nästa mandatperiod – men det är ännu långt kvar innan detta mål uppnås. Under de allra senaste åren har, enligt uppgifter från CAN (Centralförbundet för alkohol- och narkotikaupplysning), rökningen bland ungdomar inte minskat nämnvärt. Det är således hög tid att också följa upp besluten om mål med förstärkta, konkreta tobakspolitiska insatser för att minska tobaksbruket bland barn och ungdom. Ungdomars rökning som en introduktion till droger och hur rökning kan förstärka alkoholbruket bland ungdomar, är också viktiga aspekter i arbetet med att begränsa tobakskonsumtionen.

En utredning har nyligen föreslagit vissa åtgärder för att förbättra kontrollen av åldersgränsen för tobaksköp och regeringen kommer, enligt vad som

Fel! Okänt namn på

nu kan bedömas, att lägga fram förslag om sådana åtgärder senare under detta riksmöte. Det är bra men dock alltför begränsade för att på allvar kunna minska tobaksbruket bland ungdomarna. Det krävs kraftfullare insatser som ger tydliga signaler om samhällets negativa inställning till tobaksbruk, inte enbart bland ungdomar.

Sverige har förbjudit kommersiell tobaksreklam. Det finns dock ett undantag från förbudet: exponering av tobaksvaror i livsmedelsbutiker och andra säljställen. Nu tycks sådan exponering ha blivit tobaksbolagens viktigaste kanal för marknadsföring av sina produkter. På säljställena är det framför allt barn och tonåringar som påverkas och attraheras av den synliga tobaken.

Mot denna bakgrund har allt fler länder lagstiftat om dold tobaksförsäljning, dvs. att tobaksvaror inte skall få exponeras öppet i allmän handel utan, liksom t.ex. saffran, endast säljas till kunder som efterfrågar dem. Sådan lagstiftning har redan införts i Norge, Island och Kanada och övervägs i flera andra länder. Statistik från såväl Island som Kanada visar att andelen rökande tonåringar minskat sedan exponeringsförbuden införts.

Stockholm den 2 oktober 2009

Per Lodenius (c)